

Započítání vazby

Pokud soud zastaví trestní stíhání z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. a) tr. ř., neboť dospěje k závěru, že by přicházelo v úvahu upuštění od souhrnného trestu, musí dobu, kterou pachatel v tomto řízení strávil ve vazbě, započítat do trestu uloženého dřívějším rozsudkem, pokud je započítání možné.

Pokud soud zastaví trestní stíhání z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. a) tr. ř., neboť dospěje k závěru, že by přicházelo v úvahu upuštění od souhrnného trestu, musí dobu, kterou pachatel v tomto řízení strávil ve vazbě, započítat do trestu uloženého dřívějším rozsudkem, pokud je započítání možné.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 42/2003, ze dne 29.4.2003)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného R. K., proti pravomocnému usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 11. 2001, sp. zn. 4 T 75/99, a podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. ř. rozhodl tak, že pravomocným usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 11. 2001, sp. zn. 4 T 75/99, byl porušen zákon v ustanoveních § 38 odst. 1 tr. zák. a § 334 odst. 1 tr. ř. v neprospěch obviněného R. K. Nejvyšší soud České republiky napadené usnesení zrušil, zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a Okresnímu soudu v Karlových Varech přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresním státním zástupcem v Karlových Varech byly na obviněného R. K. podány u Okresního soudu v Karlových Varech obžaloby v trestních věcech vedených u jmenovaného soudu pod sp. zn. 4 T 75/99 a sp. zn. 4 T 201/99.

Usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 18. 11. 1999, sp. zn. 4 T 75/99, byly podle § 23 odst. 3 tr. ř. spojeny ke společnému projednání a rozhodnutí trestní věci vedené u Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 4 T 75/99 a 4 T 201/99 s tím, že obě budou nadále vedeny pod společnou spisovou značkou 4 T 75/99.

Usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99, byla podle § 23 odst. 1 tr. ř. trestní věc původně vedená pod sp. zn. 4 T 201/99 týkající se obviněného R. K. vyloučena k samostatnému projednání a rozhodnutí.

Rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99, ve znění

rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 7. 2001, sp. zn. 7 To 82/2001, byl obviněný R. K. uznán vinným pokračujícím trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. b) tr. zák. dílem dokonaným, dílem nedokonaným, pokračujícím trestným činem porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, odst. 2 tr. zák. dílem dokonaným, dílem nedokonaným a pokračujícím trestným činem poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr. zák., za což byl obviněnému R. K. podle § 247 odst. 3, § 35 odst. 2 tr. zák. uložen souhrnný trest odnětí svobody na 4 roky nepodmíněně se zařazením pro výkon trestu do věznice s ostrahou. Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. 3 T 38/98.

Usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 18. 12. 2001, sp. zn. 4 T 201/99, bylo podle § 231 odst. 1, § 223 odst. 2 tr. ř. z důvodů uvedených v § 172 odst. 2 písm. a) tr. ř. trestní stíhání obviněného R. K. ve věci vedené pod sp. zn. 4 T 201/99 zastaveno.

Usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 11. 2001, sp. zn. 4 T 75/99, bylo rozhodnuto, že se obviněnému R. K. podle § 38 odst. 2 tr. zák. a § 334 odst. 1 tr. ř. započítává do trestu odnětí svobody v trvání 4 roky uloženého rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99, dosud vykonaný trest odnětí svobody od 8. 6. 2001 do 2. 11. 2001 uložený rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. 3 T 38/98. Usnesení nabylo právní moci 11. 12. 2001.

Dne 2. 1. 2002 nařídil Okresní soud v Karlových Varech výkon trestu odnětí svobody v trvání 4 roků obviněného R. K., který byl obviněnému uložen rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99.

Proti pravomocnému usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 11. 2001, sp. zn. 4 T 75/99, podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného R. K. Vytkl v ní, že zákon byl porušen v ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř. ve vztahu k ustanovení § 38 odst. 2 tr. zák. a § 334 odst. 1 tr. ř.

V odůvodnění stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti uvádí, že Okresní soud v Karlových Varech nepostupoval při vydávání napadeného usnesení podle § 38 odst. 2 tr. zák. a § 334 odst. 1 tr. ř. Vzhledem k tomu, že usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 11. 2001, sp. zn. 4 T 75/99, bylo věznici doručeno až 23. 1. 2001, obviněný R. K. mezitím vykonal celý šestiměsíční trest odnětí svobody uložený mu rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. 3 T 38/98, přesto, že jeho výrok o uloženém trestu byl zrušen rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99. Ze spisu Okresního soudu v Karlových Varech, sp. zn. 4 T 201/99, který byl spojen ke společnému projednání a rozhodnutí se spisem téhož soudu, sp. zn. 4 T 75/99, bylo zjištěno, že obviněný byl zadržen 7. 6. 1999 v 18.05 hod. a vzat do vazby Okresním soudem v Karlových Varech usnesením ze dne 8. 6. 1999 z důvodů uvedených v ustanovení § 67 písm. a), c) tr. ř. s účinností od 7. 6. 1999 v 18.05 hod. Podle hlášení změn Vězeňské služby, věznice O. ze dne 9. 1. 2002 obviněný R. K. v trestní věci, sp. zn. 4 T 75/99, vedené u Okresního soudu v Karlových Varech byl ve vazbě od 7. 6. 1999 do 7. 6. 2001, kdy byl na příkaz Okresního soudu v Karlových Varech v trestní věci, sp. zn. 4 T 201/99, převeden do výkonu trestu 6 měsíců odnětí svobody, který mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 3 T 38/98, a ze kterého byl propuštěn dne 7. 12. 2001. Z výše uvedeného je podle ministra spravedlnosti zřejmé, že usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 11. 2001, sp. zn. 4

T 75/99, je nezákonné, neboť obviněnému měla být započtena do trestu 4 roků odnětí svobody vazba od 7. 6. 1999 do 7. 6. 2001 a vykonaný trest odnětí svobody od 8. 6. 2001 do 7. 12. 2001.

Závěrem stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř., že usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 11. 2001, sp. zn. 4 T 75/99, byl porušen zákon v neprospěch obviněného R. K. ve vytykaném směru, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1, event. podle § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky podle § 267 odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k závěru, že zákon porušen byl.

Podle § 38 odst. 1 tr. zák. platí, že pokud se vedlo proti pachateli trestní řízení ve vazbě a dojde v tomto řízení k jeho odsouzení, započítá se mu doba strávená ve vazbě do uloženého trestu, popřípadě do trestu úhrnného nebo souhrnného, pokud je vzhledem k druhu uloženého trestu započítání možné. V odst. 2 citovaného ustanovení je stanoveno, že pokud byl pachatel soudem nebo jiným orgánem potrestán a došlo k jeho novému odsouzení pro týž skutek, započítá se mu vykonaný trest do uloženého trestu, pokud je vzhledem k druhu uloženého trestu započítání možné, obdobně postupuje soud tehdy, uložil-li pachateli trest úhrnný nebo souhrnný.

Možnost započítání vazby a trestu vytrpěných pro týž skutek vyplývá ze zásady, že nikdo nemá být potrestán dvakrát pro totéž jednání (srov. čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod). I když vazba ve smyslu § 67 a násl. tr. ř. není trestem, dochází jejím uvalením ke zbavení osobní svobody a k výraznému omezení dalších základních práv pachatele ještě před vynesením pravomocného odsuzujícího rozsudku, vazba navíc může plnit některé úkoly podobně jako trest odnětí svobody. Započítání vazby a trestu podle § 38 odst. 1 a 2 tr. zák. je obligatorní v tom smyslu, že pokud tomu odpovídá druh uloženého trestu, soud o započtení musí rozhodnout a nemá zde možnost volné úvahy ani co do rozsahu započítání, protože se vždy započítá celá doba vykonané vazby a celý vykonaný trest.

Vazbu je přitom možno započítat jen do trestu, který byl uložen v tomtéž trestním řízení, v němž byl pachatel ve vazbě. Do úhrnného (či souhrnného) trestu se vazba započítá také bez ohledu na to, ve kterém z původně odděleně probíhajících řízení o sbíhajících se trestných činech téhož pachatele byl tento ve vazbě, pokud ke spojení věci do společného řízení došlo teprve později. Do souhrnného trestu se započítává nejen ta doba, kterou pachatel strávil ve vazbě v řízení, ve kterém byl uložen souhrnný trest, nýbrž i doba strávená ve vazbě v dřívějším řízení. Vazba se započítá podle stavu (délky trvání) ke dni nařízení výkonu trestu, a to od doby, kdy byla osobní svoboda obviněného omezena (§ 334 odst. 1 tr. ř.).

Trestem, který lze započítat do nově uloženého trestu, bude zejména trest uložený soudem za trestný čin. Aby bylo možné započítání podle § 38 odst. 2 tr. zák., musí jít o nové odsouzení pro týž skutek, za který již byl pachateli trest uložen. Do souhrnného trestu se započítá také trest vykonaný na podkladě dřívějšího rozsudku jenž byl zrušen rozsudkem, kterým se souhrnný trest uložil.

V ustanovení § 334 tr. ř. je upraven postup při rozhodování o započítání vazby a trestu podle § 38 odst. 1 a 2 tr. zák. Zápočet vazby přichází v úvahu pouze v případě, že trestní stíhání skončilo uložením trestu odnětí svobody. Zápočet trestu učiní soud v případech, kdy byl pravomocný rozsudek později zrušen přinejmenším ve výroku o trestu (v řízení o obnově, v řízení o stížnosti pro porušení zákona, při uložení souhrnného trestu), a nové řízení skončilo opětovným uložením trestu takového druhu, že započítání je možné (§ 38 odst. 2 tr. zák.).

O započítání vazby a trestu rozhodne předseda senátu zpravidla zároveň s nařízením výkonu trestu. K výjimce z této zásady dojde především tehdy, jestliže výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody nařídí podle § 321 odst. 1 tr. ř. předseda senátu odvolacího soudu po vyhlášení rozhodnutí odvolacího soudu, jinak se o započítání vazby a trestu rozhoduje zásadně současně s nařízením výkonu trestu.

V případě projednávané trestní věci bylo z obsahu trestních spisů zjištěno, že obviněný R. K. byl v trestní věci, sp. zn. 4 T 201/99, vedené u Okresního soudu v Karlových Varech ve vazbě od 7. 6. 1999 do 7. 6. 2001, přičemž trestní věc vedená pod sp. zn. 4 T 201/99 byla usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 18. 11. 1999, sp. zn. 4 T 75/99, spojena ke společnému projednání a rozhodnutí s trestní věcí vedenou u téhož soudu pod sp. zn. 4 T 75/99, s tím, že obě budou nadále vedeny pod společnou spisovou značkou 4 T 75/99. Dne 7. 6. 2001 byl obviněný R. K. na příkaz Okresního soudu v Karlových Varech, sp. zn. 4 T 201/99, převeden do výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 1. 2001, sp. zn. 3 T 38/98.

V trestní věci vedené pod sp. zn. 4 T 75/99 byl obviněnému R. K. rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000 uložen souhrnný trest odnětí svobody na 4 roky nepodmíněně se zařazením pro výkon trestu do věznice s ostrahou, současně byl zrušen výrok o trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců nepodmíněně uložený rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. 3 T 38/98. Obviněný R. K. přesto trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jež mu byl uložen následně zrušeným výrokiem o trestu z rozsudku ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. 3 T 38/98, vykonal v celém rozsahu v době od 7. 6. 2001 do 7. 12. 2001.

Usnesení Okresního soudu v Karlových Varech, sp. zn. 4 T 75/99, kterým byl obviněnému R. K. započítán dosud vykonaný trest odnětí svobody v době od 8. 6. 2001 do 2. 11. 2001 uložený rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. 3 T 38/98, do souhrnného trestu odnětí svobody v trvání 4 let uloženého rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99, bylo vydáno dne 2. 11. 2001. Výkon souhrnného trestu odnětí svobody v trvání 4 roků však byl nařízen Okresním soudem v Karlových Varech až dne 2. 1. 2002.

Z uvedeného předně vyplývá, že Okresní soud v Karlových Varech při rozhodování o započítání vazby a trestu podle § 38 tr. zák. pochybil, když obviněnému R. K. nezapočítal v rozporu s ustanovením § 38 odst. 1 tr. zák. do souhrnného trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99, i vazbu, kterou obviněný R. K. začal vykonávat v původně odděleně probíhajícím trestním řízení o sbíhajícím se trestném činu vedeném pod sp. zn. 4 T 201/99, když později došlo ke spojení věcí do společného řízení vedeného pod sp. zn. 4 T 75/99. Skutečnost, že později došlo opět k vyloučení trestní věci původně vedené pod sp. zn. 4 T

201/99 k samostatnému projednání a rozhodnutí a následně bylo trestní stíhání obviněného R. K. zastaveno z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. a) tr. ř., nic nemění na závěru o nutnosti započítání vazby do uloženého souhrnného trestu ve věci vedené pod sp. zn. 4 T 75/99. I v tomto případě je splněna podmínka stanovená trestním zákonem v ustanovení § 38 odst. 1 tr. zák., že vazbu je možno započítat do trestu, který byl uložen v tomtéž trestním řízení, v němž byl pachatel ve vazbě, neboť obviněný R. K. byl ve vazbě v trestním řízení vedeném pod sp. zn. 4 T 75/99, v tomtéž trestním řízení mu pak byl rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99, uložen souhrnný trest odnětí svobody.

V této souvislosti je třeba dále uvést, že podle publikované judikatury platí, že pokud soud zastaví trestní stíhání z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. a) tr. ř., neboť dospěje k závěru, že by přicházelo v úvahu upuštění od souhrnného trestu (§ 37 tr. zák.), musí dobu, kterou pachatel v tomto řízení strávil ve vazbě, započítat do trestu uloženého dřívějším rozsudkem (§ 38 odst. 1 per analogiam tr. zák.), pokud je započítání možné (rozhodnutí publikované pod č.

[12/1999 Sb.rozh.trest.](#)). Z uvedeného právního názoru je třeba vycházet i při posouzení projednávané trestní věci, neboť trestné činy, pro které byla proti obviněnému R. K. vedena jednotlivá trestní řízení vedená u Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 4 T 201/99, a sp. zn. 4 T 75/99, jsou ve vztahu souběhu, takže v řízení vedeném pod sp. zn. 4 T 201/99, které bylo zastaveno podle § 172 odst. 1 písm. a) tr. ř., bylo třeba rozhodovat o uložení souhrnného trestu.

Okresní soud v Karlových Varech postupoval také v rozporu s ustanovením § 334 odst. 1 tr. ř. a porušil pravidlo v tomto ustanovení vyjádřené, podle něhož je třeba zpravidla rozhodovat o započítání vazby a trestu zároveň s nařízením výkonu trestu, když o započítání trestu rozhodl usnesením již dne 2. 11. 2001, zatímco výkon souhrnného trestu odnětí svobody v trvání 4 roků nařídil až dne 2. 1. 2002. V důsledku tohoto pochybení pak Okresní soud v Karlových Varech nezapočítal obviněnému R. K. do souhrnného trestu z rozsudku ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99, celý vykonaný trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců uložený obviněnému rozsudkem ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. 3 T 38/98, ale pouze jeho část od 7. 6. 2001 do 2. 11. 2001.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 11. 2001, sp. zn. 4 T 75/99, byl porušen zákon v ustanoveních § 38 odst. 1 tr. zák. a § 334 odst. 1 tr. ř. v neprospěch obviněného R. K., podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Okresnímu soudu v Karlových Varech bylo přikázáno, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, tedy aby obviněnému R. K. započítal do souhrnného trestu odnětí svobody uloženého rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 5. 10. 2000, sp. zn. 4 T 75/99, v plném rozsahu vazbu, kterou obviněný R. K. vykonal ve věci původně vedené u Okresního soudu v Karlových Varech pod sp. zn. 4 T 201/99, i celý trest odnětí svobody, který obviněný R. K. vykonal na základě rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. 3 T 38/98. Jelikož Nejvyšší soud vyslovil, že zákon byl porušen v neprospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 273 tr. ř.).

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)